

25 maja 2015

Samorządy a profilaktyka antyalkoholowa

Roli władz samorządowych w kształtowaniu lokalnej polityki w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych poświęcona była konferencja zorganizowana przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego we współpracy z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Spotkanie odbyło się w poniedziałek, 25 maja 2015 roku w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach w ramach Świętokrzyskich Dni Profilaktyki. W konferencji uczestniczyli radny Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Grigor Szaginian oraz Barbara Jakacka-Green, dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

Dla Samorządu Województwa profilaktyka antyalkoholowa oznacza wszelkie działania

nastawione na ograniczenie skutków zdrowotnych i społecznych nadmiernego spożywania alkoholu wśród mieszkańców regionu, jak również wsparcie osób uzależnionych oraz ich rodzin. – Nurt działań na poziomie lokalnym w profilaktyce antyalkoholowej jest bardzo istotnym kierunkiem. Działamy w oparciu o wojewódzki program antyalkoholowy; założenia kierunkowe jego nowej edycji zostały opracowane w ubiegłym roku, mam nadzieję, że odnosicie się Państwo w swoich działaniach do tych naszych działań ze szczybla regionalnego – mówiła do przedstawicieli samorządów lokalnych **Barbara Jakacka-Green**, dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. W konferencji uczestniczył również radny Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego **Grigor Szaginian**, który był szczególnie zainteresowany tematyką konferencji z uwagi na wykonywany zawód lekarza psychiatry.

– Samorządy najwięcej mogą zrobić w swoich środowiskach w zakresie profilaktyki antyalkoholowej, w zakresie tworzenia programów, a także w zakresie wspomaganie osób uzależnionych – przekonywał **Krzysztof Brzózka**, dyrektor Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który przedstawił prezentację pt. „Polska polityka wobec alkoholu. Nowe wyzwania, stare problemy”.

Szerzej o rozwiązywaniu problemów alkoholowych, które jest zadaniem własnym samorządu gminnego, mówiła **Agnieszka Czerkawska**, przewodnicząca zespołu ekspertów PARPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Przypomniała ona, że gminy od 1993 roku uzyskały kompetencje do prowadzenia lokalnej polityki wobec problemów alkoholowych. Rady gmin co roku muszą uchwalać gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Spoczywa na nich obowiązek powoływania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, również w ich gestii jest wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i pobieranie opłat z tego tytułu. Rada gminy podejmuje również uchwały w sprawie ograniczenia dostępności alkoholu.

Agnieszka Czerkawska w swojej prezentacji zwróciła uwagę na fakt, że jakość gminnych programów profilaktyki często nie jest zbyt wysoka. Tak dzieje się w przypadkach, gdy opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu gminy wykorzystują na finansowanie zadań niezwiązanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, albo też finansują zadania niezgodne z aktualną wiedzą na temat ich skuteczności, na przykład organizując pogadanki zamiast wdrażania profesjonalnych programów profilaktycznych. W przypadku działań gmin ważnym kierunkiem jest m. in. podejmowanie działań na rzecz zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, pomocy psychospołecznej i prawnej, a także prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Niezwykle ważne w podejmowanych przez gminy działaniach jest ograniczanie dostępności fizycznej alkoholu, będące elementem kształtowania polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi. O tym zadaniu samorządu gminnego, realizowanym poprzez ograniczenie liczby punktów sprzedaży oraz określanie zasad ich usytuowania, mówiła **Kama Dąbrowska**, radca prawny. Zależność między zmniejszaniem liczby punktów sprzedaży a zmniejszaniem skali problemów alkoholowych i związanych z nimi patologii jest widoczna na przykładzie takich krajów jak Finlandia, Szwecja, Wielka Brytania. Zgodnie z danymi WHO zamknięcie jednego punktu sprzedaży na 1 000 mieszkańców obniża prawdopodobieństwo wystąpienia skrajnej przemocy wobec dzieci o 4 procent.

Na koniec konferencji o jakości profilaktyki skierowanej do dzieci i młodzieży mówiła **Katarzyna Okulicz-Kozaryn**, kierownik działu edukacji publicznej i analiz PARPA. Ważne jest, by wdrażać programy profilaktyczne rekomendowane, zgodne z aktualną wiedzą i wynikami badań naukowych. Tzw. profilaktyką selektywną należy obejmować dzieci i młodzież w stopniu wyższym niż przeciętny narażone na rozwój problemów, np. znajdujące się w złej sytuacji materialnej, których rodzice są chorzy psychicznie lub pochodzące ze złych dzielnic.

Konferencja adresowana była przede wszystkim do osób odpowiedzialnych za kreowanie lokalnej polityki antyalkoholowej na terenie gmin. Uczestniczyło w niej kilkudziesięciu przedstawicieli samorządów lokalnych.

